

Dokumenty

WSPÓLNE OŚWIADCZENIE Z OKAZJI WIZYTY DELEGACJI PARTYJNO-RZĄDOWEJ NRD W POLSCE*

Na zaproszenie Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej i Rządu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dniach od 25 do 30 września 1963 r. przebywała z rewidytą przyjaźni w Polsce Delegacja Komitetu Centralnego Niemieckiej Socjalistycznej Partii Jedności i Rządu Niemieckiej Republiki Demokratycznej z pierwszym sekretarzem Komitetu Centralnego Niemieckiej Socjalistycznej Partii Jedności, Przewodniczącym Rady Państwa Niemieckiej Republiki Demokratycznej Walterem Ulbrichtem i zastępcą przewodniczącego Rady Ministrów, członkiem Biura Politycznego Komitetu Centralnego Niemieckiej Socjalistycznej Partii Jedności Bruno Leuschnerem na czele.

W czasie swego pobytu w Polsce Delegacja zwiedziła Warszawę, szereg obiektów przemysłowych i rolnych w województwach warszawskim, krakowskim, katowickim, wrocławskim i gdańskim, zapoznając się ze zdobyczami polskich mas pracujących w dziele budowy socjalizmu, osiągniętymi pod kierownictwem Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej.

Serdeczne przyjęcie zgotowane Delegacji przez społeczeństwo polskie stanowiło nowy przejaw uczuć solidarności i przyjaźni, jakie łączą Polską Rzeczpospolitą Ludową z Niemiecką Republiką Demokratyczną.

W czasie wizyty przeprowadzono rozmowy między czołowymi przedstawicielami Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej i Rządu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Delegacją Partyjno-Rządową Niemieckiej Republiki Demokratycznej.

W rozmowach wzięli udział:

Ze strony polskiej —

Władysław Gomułka — pierwszy sekretarz Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej,

Aleksander Zawadzki — członek Biura Politycznego Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, przewodniczący Rady Państwa,

Józef Cyrankiewicz — członek Biura Politycznego Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, prezes Rady Ministrów,

Zenon Kliszko — członek Biura Politycznego, sekretarz Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej,

Adam Rapacki — członek Biura Politycznego Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, minister spraw zagranicznych,

Stefan Jędrzychowski — członek Biura Politycznego Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, przewodniczący Komisji Planowania,

Edward Ochab — członek Biura Politycznego, sekretarz Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej,

Bolesław Jaszczuk — sekretarz Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej,

Eugeniusz Szyr — członek Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, wiceprezes Rady Ministrów,

Witold Trąpczyński — minister handlu zagranicznego,

Marian Naskowski — członek Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, wiceminister spraw zagranicznych,

Józef Czesak — zastępca członka Komitetu Centralnego, kierownik Wydziału Zagranicznego Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej,

Kazimierz Olszewski — zastępca przewodniczącego Komitetu Współpracy Gospodarczej z Zagranicą,

*) „Trybuna Ludu”, nr 272 z dn. 3 X 1963. Tekst w języku niemieckim: „Neues Deutschland”, nr 270 z dn. 2 X 1963 r.

Maria Wierna — dyrektor generalny w Ministerstwie Spraw Zagranicznych,
 Feliks Baranowski — członek Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, ambasador nadzwyczajny i pełnomocny Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w Niemieckiej Republice Demokratycznej.

Ze strony Niemieckiej Republiki Demokratycznej —

Walter Ulbricht — pierwszy sekretarz Komitetu Centralnego Niemieckiej Socjalistycznej Partii Jedności, przewodniczący Rady Państwa,

Bruno Leuschner — zastępca przewodniczącego Rady Ministrów, członek Biura Politycznego Komitetu Centralnego Niemieckiej Socjalistycznej Partii Jedności,

Hermann Matern — członek Biura Politycznego Komitetu Centralnego Niemieckiej Socjalistycznej Partii Jedności,

Dr Lothar Bolz — zastępca przewodniczącego Rady Ministrów, minister spraw zagranicznych, przewodniczący Niemieckiej Partii Narodowo-Demokratycznej,

Georg Ewald — przewodniczący Komitetu do Spraw Rolnictwa przy Radzie Ministrów, zastępca członka Biura Politycznego Komitetu Centralnego Niemieckiej Socjalistycznej Partii Jedności,

Günter Wyschowski — zastępca przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania, zastępca członka Komitetu Centralnego Niemieckiej Socjalistycznej Partii Jedności,

Prof. Dr Robert Rompe — członek Akademii Nauk, członek Komitetu do Spraw Badań, członek Komitetu Centralnego Niemieckiej Socjalistycznej Partii Jedności,

Renate Credo — dyrektor Zakładów „Kali-Chemie” w Berlinie, członek Komitetu Centralnego Niemieckiej Socjalistycznej Partii Jedności,

Johannes König — wiceminister spraw zagranicznych,

Karl Mewis — ambasador nadzwyczajny i pełnomocny Niemieckiej Republiki Demokratycznej w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, członek Komitetu Centralnego Niemieckiej Socjalistycznej Partii Jedności.

W toku rozmów toczących się w atmosferze pełnego wzajemnego zrozumienia i braterskiej przyjaźni dokonano pożytecznej wymiany poglądów na najważniejsze problemy polityki międzynarodowej i międzynarodowego ruchu robotniczego oraz omówiono szereg spraw związanych z dalszym zacieśnieniem i pogłębieniem wszechstronnej współpracy między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Niemiecką Republiką Demokratyczną. Rozmowy potwierdziły pełną zgodność poglądów obu Stron we wszystkich omawianych problemach.

I

Obie strony stwierdzają z zadowoleniem, że w okresie jaki minął od wizyty Delegacji Partyjno-Rządowej Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w Niemieckiej Republice Demokratycznej w październiku 1962 r. sytuacja międzynarodowa uległa dalszemu rozwojowi na korzyść sił socjalizmu, postępu i pokoju. Walka o pokojowe współistnienie stanowi generalną linię polityki zagranicznej Związku Radzieckiego, Polski, Niemieckiej Republiki Demokratycznej i innych państw socjalistycznych. Stałe umacnianie potencjału ekonomicznego i obronnego tych państw, postępy walki narodów o wyzwolenia z wszelkich form zależności kolonialnej, coraz aktywniejsza walka klasy robotniczej i wszystkich innych sił pokoju i postępu w krajach kapitalistycznych — oto czynniki, które stwarzają realną możliwość okiełznania sił zbrojnych i zapobieżenia niszczycielskiej wojnie jądrowej.

Wymownym wyrazem osiągnięć pokojowej polityki Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich i innych państw socjalistycznych jest podpisany w Moskwie układ o zakazie doświadczeń z bronią jądrową w atmosferze, przestrzeni kosmicznej i pod wodą. Układ moskiewski jest pierwszym krokiem ku odprężeniu i dalszym porozumieniom pokojowym. Dla wykorzystania tej szansy potrzebna jest mobilizacja sił pokoju i dalsze izolowanie agresywnych sił imperialistycznych.

Obie strony udzielają poparcia pokojowej polityce Związku Radzieckiego — głównej siły pokoju i postępu społecznego w świecie — którego potęgą jest podstawową ręką ią bezpieczeństwem wszystkich krajów socjalistycznych.

Polska Rzeczpospolita Ludowa i Niemiecka Republika Demokratyczna w pełni popierają propozycje wysunięte ostatnio przez premiera Związku Radzieckiego Chruszczowa. Uważają one, że zawarcie paktu nieagresji między państwami Układu Warszawskiego i państwami NATO miałyby duże znaczenie dla stworzenia klimatu zaufania i dla odprężenia atmosfery międzynarodowej. Obie strony wypowiadają się również za osiągnięciem porozumień w sprawie wzmocnienia bezpieczeństwa, zwłaszcza w Europie i zapobieżenia groźbie

napaści przez zaskoczenie. Tym celom służyłoby: utworzenie na podstawie wzajemności naziemnych stacji kontrolnych, zamrożenie i redukcja zbrojeń w Europie Środkowej, jak również redukcja obcych wojsk w obu państwach niemieckich i inne kroki prowadzące do zmniejszenia napięcia. Osiągnięcie porozumień w tych kwestiach ułatwiłoby zarazem postępy w rozmowach w sprawie powszechnego i całkowitego rozbrojenia.

Polska Rzeczpospolita Ludowa i Niemiecka Republika Demokratyczna wyrażają swe pełne poparcie dla konstruktywnych propozycji, wysuniętych przez Ministra Spraw Zagranicznych Związku Radzieckiego na XVIII Sesji Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych, zmierzających do ułatwienia porozumień w sprawie rozbrojenia.

Obie Strony dają wyraz przekonaniu, że realizacja polskich propozycji dotyczących utworzenia strefy bezatomowej i ograniczonych zbrojeń w Europie Środkowej mogłaby znacznie przyczynić się do umocnienia bezpieczeństwa europejskiego. Stwierdzają one z zadowoleniem, że propozycje te znajdują coraz szersze zrozumienie i poparcie w świecie i dały asumpt do powstania podobnych koncepcji w różnych regionach.

Obie Strony podkreślają, że utworzenie innych stref bezatomowych w Europie Północnej, w rejonie Bałkanów i Morza Śródziemnego miałoby również poważne znaczenie dla sprawy pokoju.

Obie Strony stwierdzają z zadowoleniem, że coraz powszechniej rośnie przeświadczenie — również wśród części kół rządzących państw zachodnich — że w dzisiejszym układzie sił w świecie absurdalne są próby regulowania sporów międzynarodowych za pomocą oręża i że koniecznością stało się szukanie porozumień na drodze rozsądnych kompromisów.

Nie wolno jednak zamykać oczu na fakt, że nadal działają w łonie imperializmu wpływowe siły zimnej wojny, kolonializmu i neokolonializmu które zaślepione w swym antykomunizmie, czynią wszystko, by przedłużyć zimną wojnę i wyścig zbrojeń. Niebezpieczeństwo wojny nie przestało istnieć i usunięcie tego niebezpieczeństwa wymaga mobilizacji wszystkich sił socjalizmu, pokoju i postępu.

Obie Strony, kierując się zrozumiałą troską o losy pokoju w Europie, uważają za swój obowiązek — raz jeszcze — zwrócić uwagę narodów na istotę polityki sił militarystów i odwetu w Niemczech zachodnich. Siły te znajdują się w czołowie zimnej wojny, a ich polityka stanowi główne zagrożenie pokoju w Europie. Rząd Niemieckiej Republiki Federalnej, który wobec podpisania Układu Moskiewskiego przez Niemiecką Republikę Demokratyczną i pod presją międzynarodowej oraz własnej opinii publicznej zmuszony był także podpisać ten Układ — czyni nadal wszystko, aby niedopuścić do dalszego odprężenia, po to by móc w atmosferze napięcia kontynuować swą politykę zbrojeń i odwetu. Rząd boński nie ustaje w swych wysiłkach, by uzyskać w tej czy innej formie możliwość współdecydowania i dysponowania bronią jądrową. Obie Strony podkreślają w związku z tym szczególnie niebezpieczeństwo związane ze wznowieniem przez Stany Zjednoczone, we współdziałaniu z rządem bońskim prób przeforsowania, wbrew duchowi Układu Moskiewskiego — koncepcji wielostronnych sił atomowych NATO, które otworzyłyby militarystom zachodnioniemieckim wrota do magazynów z bronią jądrową.

Polityka pokojowego współistnienia wymaga uwzględnienia realnej sytuacji powstałej w wyniku II wojny światowej, to znaczy uznania istnienia dwóch państw niemieckich, uznania istniejących w Europie granic, w tym granicy Polski na Odrze i Nysie Łużyckiej, granicy między Niemiecką Republiką Demokratyczną i Niemcami zachodnimi oraz granicy między Niemiecką Republiką Demokratyczną a odrębnym terytorium Berlina zachodniego.

Obie Strony stwierdzają, że dążenia militarystów zachodnioniemieckich do rewizji stanu powstałego w rezultacie II wojny światowej są źródłem niepokoju i zagrożenia bezpieczeństwa w Europie. Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej uważa próby usurpowania sobie przez rząd boński prawa do reprezentowania całych Niemiec za część składową polityki odwetu i próby takie odrzuca.

Interesy pokoju wymagają likwidacji pozostałości II wojny światowej, zawarcia traktatu pokojowego z obu państwami niemieckimi i przekształcenia Berlina zachodniego w wolne miasto.

Polska Rzeczpospolita Ludowa wysoko ocenia doniosły wkład w sprawę pokoju w Europie Niemieckiej Republiki Demokratycznej — pierwszego niemieckiego państwa robotników i chłopów, państwa socjalistycznego i pokojowego, które ucieleśnia siły przyszłości całych Niemiec. Polska Rzeczpospolita Ludowa udziela poparcia walce Niemieckiej Republice Demokratycznej przeciwko zachodnioniemieckiemu militarystom i polityce odwetu, popiera wysiłki Niemieckiej Republiki Demokratycznej w kierunku normalizacji stosunków między obydwojma państwami niemieckimi.

Polska Rzeczpospolita Ludowa gorąco popiera propozycje Niemieckiej Republiki Demokratycznej, by oba państwa niemieckie zrezygnowały z wszelkich zbrojeń atomowych i dążyły do tego, aby na terytorium niemieckim nie umieszczano ani nie magazynowano broni atomowej, jak również w sprawie porozumienia między obu państwami niemieckimi odnośnie ich wydatków militarnych i w sprawie zaprzestania zbrojeń. Polska Rzeczpospolita Ludowa w pełni popiera konstruktywne propozycje Niemieckiej Republiki Demokratycznej odnośnie porozumienia rozsądku i dobrej woli między obu państwami niemieckimi oraz między Niemiecką Republiką Demokratyczną i Berlinem zachodnim, jak również propozycje utworzenia wspólnych komisji Niemieckiej Republiki Demokratycznej, Republiki Federalnej i Berlina zachodniego dla stopniowego rozwoju współpracy między obu państwami niemieckimi i przygotowania konfederacji niemieckiej.

Niemiecka Republika Demokratyczna wysoko ocenia pokojową i konstruktywną politykę Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, jej wkład w walkę z polityką zachodnioniemieckiego militarysty i odwetu, jej wysiłki w kierunku utrwalenia pokoju w Europie. Popiera ona w pełni podejmowane przez Polskę na forum Organizacji Narodów Zjednoczonych i w Komitecie 18 państw wysiłki, zmierzające do stworzenia pomyślnych warunków realizacji powszechnego i całkowitego rozbrojenia, jak również do osiągnięcia porozumień w sprawie tzw. kroków częściowych.

Obie Strony wyrażają przekonanie, że poważną rolę w kierunku odprężenia ma do spełnienia Organizacja Narodów Zjednoczonych. Konieczną przesłanką skuteczności działania Organizacji Narodów Zjednoczonych jest zrealizowanie zasady uniwersalności. Powinny być przywrócone należne prawa Chińskiej Republice Ludowej. Oba państwa niemieckie powinny być przyjęte do Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Obie Strony wyraziły swe zadowolenie ze stałego rozwoju i umacniania przyjaznych stosunków z państwami Azji, Afryki i Ameryki Łacińskiej. Solidaryzują się one z narodami krajów tych części świata w ich słusznej walce narodowowyzwoleńczej, w walce o pełną likwidację wszelkich pozostałości ucisku kolonialnego, jak również przeciw polityce neokolonializmu. Oba nasze państwa nie będą nadal oszczędzić wysiłków, by w miarę swych możliwości dopomagać nowo wyzwolonym krajom w rozwoju ich samodzielnej gospodarki i umacnianiu niezależności politycznej. Polska Rzeczpospolita Ludowa i Niemiecka Republika Demokratyczna potępiają brutalny terror stosowany przez Portugalię w podległych jej jeszcze koloniach i domagają się niezwłocznego przyznania niepodległości ludom tam zamieszkałym. Obie Strony piętnują również rasistowskie metody terroru stosowane w Republice Południowo-Afrykańskiej.

Obie Strony wypowiadają się za rozwijaniem szerokiej wymiany handlowej, współpracy ekonomicznej, naukowo-technicznej między wszystkimi krajami świata na zasadach równości i wzajemnej korzyści. Dlatego też oba państwa w pełni popierają zwołanie światowej konferencji handlu i rozwoju, i utworzenie międzynarodowej organizacji handlu, co niewątpliwie przyczyni się do szerszego urzeczywistnienia zasad pokojowej koegzystencji i pokojowego współzawodnictwa między krajami o różnych systemach politycznych i społeczno-gospodarczych.

II

Stosunki ekonomiczne między Polską Rzeczpospolitą Ludową i Niemiecką Republiką Demokratyczną rozwijają się w oparciu o uchwały Pierwszych Sekretarzy Partii Komunistycznych i Robotniczych i Szefów Rządów krajów-członków Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej z czerwca 1962 r. i lipca 1963 r. Polska Rzeczpospolita Ludowa i Niemiecka Republika Demokratyczna w pełni popierają pogłębianie współpracy w ramach Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej, na zasadach specjalizacji i socjalistycznego podziału pracy. Walka krajów socjalistycznych o pokojowe współistnienie i o zwycięstwo w pokojowym współzawodnictwie z kapitalizmem wymaga szybkiego rozwoju sił wytwórczych na najwyższym poziomie technicznym i maksymalnego wzrostu wydajności pracy, jak również osiągnięcia najniższych kosztów własnych i najwyższej jakości wyrobów.

Istnieją korzystne warunki dla ścisłej współpracy gospodarczej i naukowo-technicznej między obu krajami we wszystkich dziedzinach przemysłu, geologii, komunikacji, łączności, rolnictwa i leśnictwa.

Współpraca ekonomiczna między obu krajami uległa dalszemu rozwojowi od czasu wizyty Delegacji Partyjno-Rządowej Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w Niemieckiej Republice Demokratycznej w październiku 1962 r.

Wspólnie prowadzona budowa rurociągu naftowego „Przyjaźń” jest na ukończeniu.

Pomyślnie realizowana jest umowa o współpracy, pomocy naukowo-technicznej i dostawach kredytowych z Niemieckiej Republiki Demokratycznej dla budowanych w Polsce kopalń odkrywkowych węgla brunatnego w Turowie i Koninie oraz doławach węgla kamiennego i koksu z Polski do Niemieckiej Republiki Demokratycznej. Zawarto porozumienie w sprawie dostaw wielkich maszyn odkrywkowych z Niemieckiej Republiki Demokratycznej do Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w latach 1966—1970, jak również w sprawie utworzenia wspólnej organizacji projektowania kopalń odkrywkowych.

Na IV Sesji Polsko—Niemieckiego Komitetu Współpracy Gospodarczej i Naukowo-Technicznej, która odbyła się w Berlinie w dniach 20—21 VI 1963 r. zatwierdzono szereg szczegółowych wniosków w zakresie specjalizacji produkcji i współpracy w badaniach naukowych dotyczących między innymi wyrobów przemysłu chemicznego, maszynowego, elektroniki i elektrotechniki.

Dobrze rozwija się współpraca w dziedzinie żeglugi morskiej i śródlądowej i komunikacji kolejowej, a także współpraca między przemysłem stoczniowym obu krajów. W tym samym czasie uzyskano konkretne rezultaty w zakresie przerobu uszlachetniającego i wykorzystania wolnych zdolności produkcyjnych zwłaszcza w przemyśle hutniczym i w przemyśle lekkim.

Nastąpiło również rozszerzenie i usprawnienie współpracy naukowo-technicznej.

Organy planowania obu krajów zobowiązane zostały do przeprowadzenia w najbliższym czasie, w myśl uchwał Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej o koordynacji planów perspektywicznych do roku 1970, konsultacji na temat podstawowych zagadnień wzajemnych stosunków gospodarczych. Postanowiono skoncentrować działalność Polsko—Niemieckiego Komitetu Współpracy Gospodarczej i Naukowo-Technicznej na kluczowych zagadnieniach.

Wychodząc z założenia, że ropa naftowa, którą Polska i Niemiecka Republika Demokratyczna otrzymują ze Związku Radzieckiego, stanowi podstawę dla szybszego rozwoju nowoczesnej petrochemii w obu krajach, postanowiono wzmocnić współpracę w dziedzinie badań naukowych i ich zastosowania w przemyśle chemicznym, a w szczególności w przemyśle petrochemicznym. Ustalono, że Polsko—Niemiecki Komitet Współpracy Gospodarczej i Naukowo-Technicznej zawrze porozumienie o współpracy przy projektowaniu nowoczesnych urządzeń chemicznych w celu przyspieszenia uruchomienia obiektów przemysłu chemicznego w obu krajach i pogłębienia współpracy właściwych kierowniczych organów gospodarczych obu krajów. Postanowiono wzmocnić współpracę przy poszukiwaniach geologicznych i wydobyciu ropy naftowej i gazu ziemnego w obu krajach. Uzgodniono, że polskie biura projektowe i specjalizowane przedsiębiorstwa budowlane uczestniczyć będą w budowie rurociągów na ropę i produkty naftowe w Niemieckiej Republice Demokratycznej.

Obie Strony uznały za celowe dokonanie uzgodnień programu walcownictwa w zakresie ważniejszych asortymentów i gatunków poprzez pogłębienie współpracy między odpowiednimi organami obu krajów oraz wymianę doświadczeń naukowo-technicznych w szczególności w zakresie stosowania wysoko wydajnych technologii hutniczych, jak metoda ciągłego odlewania stali i stosowania tlenu w procesach hutniczych.

Biorąc pod uwagę kluczowe znaczenie elektroniki dla uzyskania wyższego poziomu techniki wytwórczej postanowiono podjąć ścisłą współpracę w zakresie badań, rozwoju i produkcji półprzewodników i innych urządzeń dla elektroniki.

Obie Strony stwierdziły istnienie pomyślnych warunków dla współpracy w dziedzinie elektronicznej techniki obliczeniowej. Należy w krótkim czasie opracować wspólny program obejmujący koordynację prac naukowo-badawczych, rozwojowych oraz koordynację produkcji elektronicznych maszyn cyfrowych, ich części i zespołów a także urządzeń związanych z ich funkcjonowaniem.

Obie Strony zalecają podjęcie wspólnych prac rozwojowych, projektowych i konstrukcyjnych i współpracy w produkcji kotłów parowych wysokiej wydajności na bazie węgla brunatnego do turbin dużej mocy od 200 MW, jak również ścisłej współpracy w zakresie konstrukcji i produkcji okrętowych silników Diesla dużych mocy.

Uzgodniono podjęcie ścisłej współpracy między obu krajami w dziedzinie normalizacji i specjalizacji produkcji urządzeń hydrauliki ogólnoprzemysłowej. Obie Strony stworzą warunki do prowadzenia wspólnych prac konstrukcyjnych dla produkcji samochodu ciężarowego o nośności 5 ton w oparciu o wspólnie znormalizowane elementy oraz zorganizują dostawy kooperacyjne zespołów. Uzgodniono również, że właściwe organy gospodarcze obu krajów nawiążą ścisłą współpracę w dziedzinie rozwoju, projektowania, konstrukcji i produkcji urządzeń i maszyn do przetwórstwa rybnego.

Rozszerzenie zasięgu specjalizacji i kooperacji produkcji oraz pogłębienie współpracy

w dziedzinie przemysłu maszynowego, elektronicznego i elektrotechnicznego obu krajów w oparciu o najwyższy poziom nauki i techniki doprowadzi do znacznego wzrostu obrotów w dziedzinie maszyn i urządzeń między obu krajami.

Obie Strony stwierdzają, że również nastąpił dalszy rozwój stosunków naukowych i kulturalnych między Polską Rzeczpospolitą Ludową i Niemiecką Republiką Demokratyczną. W celu pogłębienia tych stosunków postanowiono podpisać w najbliższym okresie nową umowę kulturalną.

III

W toku rozmów dokonano wymiany poglądów na temat doświadczeń Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej i Niemieckiej Socjalistycznej Partii Jedności w zakresie budownictwa socjalizmu w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Niemieckiej Republice Demokratycznej, głównych problemów międzynarodowego ruchu robotniczego oraz spraw związanych z dalszym rozwojem stosunków wzajemnych między obu bratnimi partiami.

Obie Partie stwierdzają, że realizując w swych krajach wielkie dzieło budownictwa socjalistycznego, kierują się niezawodną busolą marksizmu-leninizmu, uwzględniając przy tym konkretne warunki historycznego rozwoju swych krajów. Czerpią one również z bogatego dorobku całego międzynarodowego ruchu rewolucyjnego i szczególnie z doświadczeń, które posiada awangardowa siła ruchu komunistycznego — Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego. Uchwały XX i XXII Zjazdu Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego wywarły ogromny, ożywczy wpływ na twórczy rozwój marksistowsko-leninowskiej myśli i praktyki w światowym ruchu komunistycznym, na przewyżczenie dogmatyzmu i rewizjonizmu i oczyszczenie ruchu komunistycznego z wszystkich obcych leninizmowi naleciałości.

Stosunki między partiami komunistycznymi i robotniczymi opierają się na szczytnych zasadach proletariackiego internacjonalizmu, równości i samodzielności, a równocześnie na wspólnocie ideologii i celów. Jedność międzynarodowego ruchu robotniczego jest konieczną przesłanką dalszych jego sukcesów. Obie bratnie partie kierują się konsekwentnie wypróbowanymi w praktyce wytycznymi Deklaracji z 1957 r. oraz Oświadczenia 81 partii z 1960 r., które nakreśliły wspólną strategię i taktykę wszystkich partii komunistycznych i robotniczych wobec podstawowych problemów współczesności. Realizacja tej słusznej linii przyczyniła się do dalszego umocnienia pozycji całej wspólnoty krajów socjalistycznych i międzynarodowego ruchu robotniczego, do dalszego wzrostu przewagi sił socjalizmu, postępu i pokoju nad siłami reakcji i wojny.

Obie Partie uważają walkę o utrzymanie pokoju za swe naczelne zadanie. Zachowanie pokoju leży w interesie pomyślnego rozwoju krajów socjalistycznych, w interesie walki mas pracujących w krajach kapitalistycznych o postęp i socjalizm, w interesie ludów walczących o swe wyzwolenie narodowe i społeczne.

Obie Partie z ubolewaniem stwierdzają, że przywódcy Komunistycznej Partii Chin odeszli od szeregu zasadniczych założeń określonej w wymienionych dokumentach wspólnej platformy walki o socjalizm i pokój i rozpoczęli publiczną i niedopuszczalną w formach polemikę i działalność podważającą jedność obozu socjalistycznego i międzynarodowego rewolucyjnego ruchu robotniczego.

Obie Partie przeciwstawiają się tej sprzecznej z leninizmem polityce przywódców Komunistycznej Partii Chin i ich atakom skierowanym przeciwko Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego i jej Kierownictwu.

Polska Zjednoczona Partia Robotnicza i Niemiecka Socjalistyczna Partia Jedności wyrażają nadzieję, że kierownicy Komunistycznej Partii Chin zrozumieją odpowiedzialność, jaką ponoszą jako przywódcy wielkiego narodu chińskiego i wielkiego socjalistycznego państwa, powrócą na drogę jedności i włączą swe wysiłki do walki o rozwiązanie zadań, które dyktuje naszemu obozowi i ruchowi marksizm-leninizm w obecnej epoce historycznych rozstrzygnięć.

Wspólnie z Komunistyczną Partią Związku Radzieckiego i innymi bratnimi partiami Polska Zjednoczona Partia Robotnicza i Niemiecka Socjalistyczna Partia Jedności będą nadal konsekwentnie walczyć o umocnienie opartej na zasadach marksizmu-leninizmu i internacjonalizmu proletariackiego jedności światowego ruchu komunistycznego i światowego systemu socjalizmu.

Obie Partie z zadowoleniem stwierdzają, że ich wzajemne stosunki nadal się umacniają i pogłębiają. Istotne znaczenie dla zacieśnienia współpracy międzypartyjnej posiada rozwijana między obu Partiami wymiana delegacji i doświadczeń. Polska Zjednoczona Partia Robotnicza i Niemiecka Socjalistyczna Partia Jedności będą również nadal kontynuować i pogłębiać tę owocną współpracę.

Obie Strony wyrażają swe przeświadczenie, że obecna wizyta Delegacji Komitetu Centralnego Niemieckiej Socjalistycznej Partii Jedności i Rządu Niemieckiej Republiki Demokratycznej w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej przyczyni się do dalszego rozwoju wszechstronnych stosunków współpracy i wzajemnej pomocy, do utrwalenia braterskiej przyjaźni między Polską Rzeczypospolitą Ludową i Niemiecką Republiką Demokratyczną oraz do umocnienia jedności i zwartości całej wspólnoty socjalistycznej — w interesie socjalizmu i pokoju.

Warszawa, dn. 30 września 1963 r.